

der for Bornholms Vedkommende den Ejendommelighed, at ikke alle Udgifter til Vejvæsenet paalignes efter Hartkornet, idet der under Amtsråadets Beskyrelse forterer det saakaldte Amtskommunefond, hvis Renter indtil videre skulle bruges til Grundforbedring af Amtets Veje. Dette er i øvrigt meget uheldigt, navnlig nu, da Vejene efterhaanden alle ere blevne grundforbedrede, og man trænger derfor i høj Grad til en Omændring saaledes, at denne Renteindtægt kunde blive anvendt i en mere formaalstjenlig Retning. Udgiften til Vejvæsenet paa Bornholm har i de sidste 5 Aar gennemsnitlig været udfikret med 38,095 Kr. paa Hartkornet, og med 15,472 Kr. af Rentebidraget, men af dette sidste Beløb er der dog anvendt 2,500 Kr. til Brolægning af Købstadgader. Skønt jeg nu efter Lovforslaget føler mig overbevist om, at som „samlede Udgifter“ maa forstaaes alle Udgifter til Vejvæsenet, altsaa ogsaa de af mig nævnte Rentebidrag — thi ved Forstaaelsen deraf kan det jo ikke være anderledes, end at Spørgsmaalet bliver om de virkelige hastes Udgifter og ikke om, hvorledes Indtægterne ere blevne bragte til Veje — saa vil jeg dog for Forsigtigheds Skyld tillade mig at rette den Forespørgsel til den højtærede Indenrigsminister, om der maatte være noget til Hinder for, at Bornholms Amt ved Fordelingen af Statsstilskuddet kommer i Betragtning med de samlede hastes Udgifter, uanset Maaden, hvorpaa Indtægterne ere blevne bragte til Veje.

H. Nielsen: Det ærede 6te Medlem for 2den Kreds (P. G. C. Jensen) betragter jo efter sine Udtalelser dette Lovforslag som et overmaade farligt Lovforslag. Ja, Farligheden derved kan jeg nu slet ikke indse, men jeg skal for Resten først gøre den Indrømmelse, at jeg kan være enig med ham i, at man ikke bør fastslaa nogen Grundføtning om, at Overskuddet paa Finansloven, for saa vidt der er noget, Aar efter Aar skal fordeles til Kommunerne. Jeg vilde hellere have, at man tog det paa en anden Maade, nemlig saaledes, at man havde en Skattelov, som saa kunde anvendes, naar der var Brug for den, naar der var Mangel, f. Eks. en Indkomstskat. Man kunde bruge den, naar der var Ebbe i Kassen, og lade være at bruge den, naar Lovgivningsmagten arbejdede saaledes, at det ikke var nødvendigt. Jeg vilde mene, at det i dette Forhold var den rette Præmie paa en sparsommelig Statskusholdning. Det skal være noget lignende, man har ovre i England med Hensyn til Indkomstskat. Der sætter man den op, naar der er Brug for Penge,

og sætter den ned, naar der er mindre Brug derfor, og bruger den slet ikke, naar det ikke er nødvendigt. — Jeg kan altsaa godt give den ærede Taler Ret i, at det næppe vilde være rigtigt at slaa det fast som et Princip eller en Grundføtning, at naar der er noget Overskud, saa skal det igen tilbage enten til Statteyderne eller til Kommunerne. Jeg har nu ogsaa gennemgaaet Folketingsforhandlingerne, men jeg har ikke faaet ud af dem, at det skulde være Meningen — man kan jo heller ikke tillægge en Taler en saadan Bægt, at hans Udtalelser kunde binde Tinget, end sige de kommende Ting. — Men den ærede Taler kom i øvrigt slet ikke ind paa Realitetsgrunde, han talte kun om Hensigtsmæssighedsgrunde. Ja, jeg vilde dog netop mene, at af Realitetsgrunde er der den allerførste Opfordring til at vedtage dette Lovforslag. Jeg skal straks berolige den ærede Taler med at sige, at heller ikke jeg vilde finde det rigtigt, at vi blive saaledes ved Aar efter Aar med ekstraordinære Tilskud, men der er jo derimod en anden Maade, hvorved vi kunne rette lidt derpaa — og i den Retning er der kommet Udtalelser frem her i Tinget — nemlig ved, at Staten overtager enkelte Udgifter, som ingenlunde kunne siges at være enten Amts- eller Købstadsudgifter. Det er blandt andet, saa vidt jeg huster, udtalt af den ærede Ordfører — det ærede Medlem fra Helsingør (Høst) — i Fjor her i Tinget. Det er den rigtige Maade, og jeg vil haabe, at den højtærede Indenrigsminister i de Udtalelser, som ere komne saa bestemt frem her, og hvoraf man hører, at nu er det endelig for sidste Gang, det sker — om det overhovedet sker i Aar — vil tage Anledning til at foranledige fremsat et Forslag, som gaar i den Retning, at Staten overtager nogle af de Byrder, som nu hvile baade paa Købstads- og Amtskommunen — jeg sammenstiller de to, det er slet ikke Sognekommunerne, jeg her taler om. Men indtil det sker, vil det jo være ret hensigtsmæssigt, at vi staae Kommunerne den Rettelse, som de i høj Grad have Krav paa. Jeg kan derfor ikke fritage mig selv for at paavise, hvilke Realitetsgrunde der tale for det, og dernæst paavise, at de Rettelser, der er Tale om i Lovforslaget, forekomme mig at være ret hensigtsmæssige.

Det, at et saadant Lovforslag nu møder for anden Gang her, turde dog maasse være et Bidnesbyrd om, at nu skal det være Stop med Stigningen i Kommunerne's Udgifter, — ja, at det ikke alene skal være Stop, men at de Udgifterne ogsaa skulle formindskes noget. Gennemløber man de Udgifter, som Amtsrepartitionsfondene have, og de tilsvarende for